

Gemeenteraad van Tiel

Achterweg 2, 4001 MV Tiel
Postbus 6325, 4000 HH Tiel
Telefoon: (0344) 637 111
Telefax: (0344) 637 299
E-mail: gemeente@tiel.nl
Internet: www.tiel.nl

Doorkiesnummer: (0344) 637243

Tiel : 19 juni 2018
Kenmerk : RoS/HB/CB
Onderwerp : Beantwoording schriftelijke vragen aan het college (ex art. 41 RvO) met betrekking tot het WKO-systeem in Passewaaij buurt 7

Geachte leden van de gemeenteraad,

Inleiding

Bij brief, gedateerd 12 mei 2018, hebben de fracties van Krachtig Tiel en GroenLinks een aantal vragen ingediend met betrekking tot de warmtevoorziening in Passewaaij buurt 7. Deze brief is door het secretariaat van het college op 16 mei 2018 ontvangen en door ons college in behandeling genomen.

Bij brief van 15 mei 2018 hebben wij een aantal vragen over ditzelfde onderwerp beantwoord.

In onze eerdere beantwoording hebben we aangegeven dat we in overleg zijn met zowel Eteck als een klankbordgroep van belanghebbende inwoners. Hierbij verwachten wij constructieve en oplossingsgerichte stappen te kunnen nemen. Om dit proces tot een goed einde te brengen hebben wij het bureau Innoforte te Druten ingeschakeld, die in de periode 2013-2015 het verkoopproces van Eco-Maat aan Eteck heeft begeleid, goed op de hoogte is van de toen gemaakte afspraken, inhoudelijke deskundigheid heeft én ervaring op het gebied van bemiddeling heeft. Een eerste overleg heeft plaatsgevonden op 14 juni 2018.

Gerechtelijke procedures

In het kader van het warmteproject in Passewaaij buurt 7 heeft een aantal juridische procedures gespeeld en lopen er momenteel nog steeds een aantal. De procedures die nog lopen zijn:

- beroep op afwijzing van een handhavingsverzoek Activiteitenbesluit en Bouwbesluit door de gemeente Tiel (zitting gepland op 3 september 2018);
- bezwaar tegen het handhavingsbesluit Waterwetvergunning door de provincie Gelderland (gemeente Tiel wordt aangemerkt als belanghebbende);
- bezwaar tegen de verleende Waterwetvergunning door de provincie Gelderland (gemeente Tiel wordt aangemerkt als belanghebbende).

Aanhef verzoek

In de aanhef van het art. 41-verzoek staat een aantal stellingen, als:

- a. de systemen hebben nooit goed gewerkt;
- b. de systemen waren niet kosten-efficiënt;
- c. de systemen zijn sinds 2010 illegaal in werking;
- d. er was een grote investering nodig (ruim 6 keer meer) dan het geld dat Eteck heeft gekregen om de systemen op orde te krijgen.

Wij willen dit nuanceren.

ad -a.- Het systeem heeft binnen de gestelde kaders gewerkt; de vraag is alleen of dit optimaal is gebeurd. Het systeem bestaat uit 12 clusters (zeg kelderbakken) waarvan er 9 zonder veel klachten hebben gefunctioneerd. Er zijn 3 clusters waarbij er wel klachten zijn, maar waarbij de warmte en koude levering conform de Warmtewet heeft plaatsgevonden.

ad -b.- Dit is een ondernemersrisico voor Eteck. Zij is op grond van de individuele leveringsovereenkomsten gehouden om warmte en koude tegen door de Warmtewet gemaximaliseerde tarieven te leveren.

ad -c.- Er is geen strijd met Activiteitenbesluit milieubeheer, Bouwbesluit o.i.d. In 2013 is er een wijziging in de Amvb bodemenergie gekomen waardoor dit soort open systemen onder vergunningplicht van de Waterwet zijn komen te vallen. Daarvoor echter niet. Daar komt nog bij dat er een discussie was of het daadwerkelijk vermogen (volgens Eteck < 10 m³/uur) of het potentieel vermogen van de pompen doorslaggevend zou moeten zijn (volgens de provincie het laatste). Eteck heeft vervolgens de vergunning aangevraagd en gekregen.

ad -d.- Zie antwoord -b.-.

Voor het overige willen wij u verwijzen naar de antwoorden die wij op 15 mei 2018 naar uw raad hebben gezonden, inclusief de bijlagen zoals juridische adviezen.

Uw concrete vragen

Vraag 1:

Is het u bekend alle voor clusters een vergunningsplicht bestond?

Antwoord 1: Z

Zie hierboven onder -ad c.-. Wat betreft de vergunning Waterwet is de provincie bevoegd gezag.

Vraag 2:

Is het u bekend dat er inmiddels een vergunning is verleend voor de clusters?

Antwoord 2:

Ja, wij zijn door de provincie Gelderland hierover geïnformeerd.

Vraag 3: Is het u bekend dat er een vergunning is aangevraagd voor max 10 m³ per cluster?

Antwoord 3:

Wij weten dat voor wat betreft de Waterwet het criterium van 10 m³ een rol speelt, maar kennen de vergunningaanvraag niet. Dat is ook een bevoegdheid van de provincie Gelderland.

Vraag 4:

Is het u bekend dat met een onttrekking van 10 m³ per uur er een beperkte capaciteit aan duurzame warmte voor de WKO geleverd kan worden?

Antwoord 4:

Nee, maar dat lijkt ons aannemelijk. Hoe meer volume aan grondwater er opgepompt kan worden, hoe meer warmte en koude eruit gewonnen kan worden. Maar Eteck is op grond van de individuele leveringsovereenkomsten gehouden om warmte en koude tegen door de Warmtewet gemaximaliseerde tarieven te leveren. Als dit niet optimaal gebeurt, is dit een ondernemersrisico voor Eteck.

Vraag 5:

Is de warmtelevering in overeenstemming met de omgevingsvergunning van de gebouwen die aangesloten zijn op de clusters? (Voldoet deze aan de transmissieberekening en aansluitwaarden) zie ook bijlage J, Eko- Maat contract.

Antwoord 5:

De woningen voldoen aan de omgevingsvergunningen. Of deze voldoen aan bijlage J. is niet relevant omdat met de Vaststellingsovereenkomst 2015 alle voorgaande overeenkomsten zijn vervallen.

Vraag 6: Is het u bekend dat er clusters zijn die constant op gas draaien? Zo ja, waarom heeft het college niet ingegrepen? Zo Nee, heeft u na signalen van bewoners de clusters gecontroleerd en geïnspecteerd op ontwerp en in werking zijn van de warmtepompen?

Antwoord 6:

Het gegeven dat warmte grotendeels niet op duurzame wijze maar op gas wordt geleverd is ons niet bekend. De installaties zijn zodanig ontworpen, dat bij normaal functioneren 80% van de warmte duurzaam wordt opgewekt. Niettemin hebben wij begin 2017 van Eteck begrepen dat een aantal clusters nog niet optimaal functioneert. Dit zijn de clusters Groot Koolwitje, Klein Koolwitje en Bruine Eikenpage.

Eteck is op grond van de individuele leveringsovereenkomsten overigens gehouden om warmte en koude tegen door de Warmtewet gemaximaliseerde tarieven te leveren. Als dit niet optimaal gebeurt, is dit een ondernemersrisico voor Eteck. De gemeente heeft in deze als bevoegd gezag geen toezichtsbevoegdheid.

Vraag 7: Is het u bekend dat de vergunning is verleend op basis van een gelijkwaardige uitvoering/ontwerp per cluster?

Antwoord 7:

Het is ons onduidelijk op welke vergunning wordt bedoeld. Het is ons bekend dat de principes van de warmteleveringsinstallaties voor alle clusters gelijk zijn, het is een ambivalent systeem van warmte- en koudewinning uit grondwater maar bij excessieve situaties (normaliter -7 graden Celsius) pieklastinstallaties op aardgas worden ingezet. De cluster Groot Koolwitje is een uitzondering omdat daar 2 pieklastinstallaties nodig bleken om ook in de excessieve situaties de warmte te kunnen leveren.

Vraag 8:

Is de warmtelevering per cluster voldoende voor het aantal aangesloten huizen per cluster?

Antwoord 8:

Volgens onze gegevens is de capaciteit van de warmtekelders voldoende. Zo niet, is het een ondernemersrisico voor Eteck. Zij is op grond van de individuele leveringsovereenkomsten gehouden om warmte en koude tegen door de Warmtewet gemaximaliseerde tarieven te leveren.

Wel kregen wij signalen dat de warmtekelder aan Groot Koolwitje niet optimaal functioneerde. Daar was een extra pieklastinstallatie (op gas) bijgeplaatst en kregen wij signalen dat de van Eco-Maat overgenomen installatie gebreken had en/of de grondwateraanvoerpijpen mogelijk

onvoldoende functioneerden. Ook dat de pieklastinstallaties abnormaal veel moesten bijspringen. Wij hadden echter géén signalen (tot begin maart dit jaar) dat Eteck niet aan de warmte- en koudevraag in dit cluster kon voldoen.

Vraag 9:

Is het u bekend dat Eco-Maat B.v. niet gecertificeerd was om aan de WKO te werken. Zo ja wanneer was dat u bekend? Zo ja, welke maatregelen heeft het college genomen.

Antwoord 9:

Dit is niet aan ons om te beoordelen; de gemeente Tiel is hierin geen partij of bevoegd gezag.

Vraag 10:

Op welke wijze toetst het college de milieuprestatie? Heeft er al een toetsing plaatsgevonden? Zo ja wat was de uitkomst? Zo nee? Waarom heeft er geen toetsing plaatsgevonden.

Antwoord 10:

Het Programma van Eisen is uitgangspunt geweest voor de samenwerkingsovereenkomst 2008, die is uitgemond in de energie-overeenkomst in 2010 tussen gemeente, Passewaaij 7 (projectontwikkelaar Klok Druten) en Eco-Maat. De energie-overeenkomst 2010 is vervallen bij de Vaststellingsovereenkomst 2015.

Het Programma van Eisen had als belangrijkste doelstelling een CO2-reductie van minimaal 35% ten opzichte van de toenmalige nieuwbouw. Dit komt overeen met een EPL (energieprestatie op locatie) van 7,5. Daarnaast omvat het Programma van Eisen veel detailinformatie.

Deze informatie is recentelijk niet door de gemeente getoetst. Wel heeft de gemeente in de periode 2012-2015 deze gegevens diverse malen bij Eco-Maat opgevraagd, maar deze kon de informatie onvoldoende verstrekken. Volgens haar zeggen omdat Nuon nalatig was bij het aanleveren van gegevens. Gezien de complexiteit rond de overname van Eco-Maat door Eteck is destijds besloten hier niet meer hard op in te zetten.

De milieuprestatie zoals die is vastgelegd in de energie-overeenkomst wordt overigens nagekomen: er is uitgegaan van de EPC in 2005; deze was 0,8. In 2015 was deze 0,4, dus gehalveerd. De doelstellingen voor CO2-reductie waren 35% terwijl de autonome ontwikkelingen rondom het Bouwbesluit uitgaan van 50%. Dus ook zonder WKO-systeem wordt aan de milieuprestatienormen voldaan.

Vraag 11:

Uit de vaststellingsovereenkomst blijkt ook dat Passewaaij 7 CV zal voldoen aan de energieprestatienormen. Er is overeengekomen dat Passewaaij 7 CV voor de grondgebonden woningen waarvoor in 2014 een vergunning is afgegeven vrijwillig zal voldoen aan een EPC van 0,5. Voldoen deze woningen aan deze norm? Zo nee waarom niet? En wat zijn de gevolgen voor de energieprestatienormen waar het college aan vast houdt?

Antwoorde 11:

Zie antwoord vraag 10.

Vraag 12:

Uit de overeenkomst is ook op te maken dat Passewaaij 7 CV niet eerder over gaat tot het aanleggen van woningen op gas alvorens de daarvoor benodigde publiekrechtelijke vergunningen zijn verleend? De gemeenteraad is al vanaf 2013 op de hoogte dat er huizen gebouwd worden op gas. De vaststellingsovereenkomst WKO-Systeem dateert van 7 april 2015. Is er inmiddels een vergunning voor het gasnetwerk? Zo ja sinds wanneer is er een vergunning? Zo niet, waarom is er geen vergunning voor het gasnetwerk?

Antwoord 12:

Er is voor alle aardgasleidingen een instemmingsbesluit genomen; vervolgens is rekening gehouden met veiligheidsafstanden bij WABO-vergunningen.

Vraag 13:

Buurt 7 Passewaaij is conform het bestemmingsplan een wijk waar alle woningen op het duurzame WKO systeem dienen te worden aangesloten. Inmiddels worden alle nieuw te bouwen huizen gebouwd met een gasaansluiting. Is het bestemmingsplan aangepast? Zo nee waarom niet? Indien de WKO door een betrouwbare partner wordt geëxploiteerd, waarom worden er dan nog huizen op gas aangesloten en niet in overeenstemming met het bestemmingsplan op een WKO?

Antwoord 13:

Het vigerende bestemmingsplan dateert van 1995; de wijze van energievoorziening is ook geen onderdeel van planregels van een bestemmingsplan.

Wel is in 2010 voor een deel van het plangebied (fase 2) een bestemmingsplan vastgelegd. De energievoorzieningen zijn echter niet in de planregels opgenomen.

Vraag 14.:

Is de verkoop ook voorgelegd aan de gemeenteraad? Instemming van de gemeenteraad was vereist. Alle op de WKO aangesloten huizen van eigenaren hebben een kettingbeding en worden 30 jaar gehouden aan het kettingbeding om mee te participeren in het systeem. Het college heeft de risico's afgedekt door middel van een garantie t.a.v. de exploitatiezekerheid. Namelijk de energieovereenkomst, de concerngarantie en het vervangingsfonds de stichting Eko-Exist. Hiermee zijn bewoners 30 jaar verzekerd van levering en toetsing en lopen ze geen financiële risico bij faillissement. Vervanging en onderhoud is geregeld en toezicht en toetsing verzekeren bewoners van een goede werking met een juist kostenkader. O.a. door middel van de maandelijkse afdracht via het vastrecht wordt een klein gedeelte afgestort in de stichting Eko-Exist ten behoeve van exploitatiezekerheid, onderhoud en continuering.

Antwoord 14:

De gemeenteraad is geïnformeerd. Instemming van de gemeenteraad is overigens alleen vereist indien sprake is van een begrotingswijziging of wijziging van een bestemmingsplan of een andere formele instemming. Daarvan was in deze geen sprake.

Vraag 15:

In de verkoop van de WKO is overeengekomen de koop niet z.s.m. in te schrijven bij de registers van het kadaster. Wat is hiervan de reden? Nu de verkopende partij Eko-Maat b.v. failliet is gegaan kan er ook geen opstalrechten meer geleverd worden ten behoeve van de installaties die in de woningen van bewoners en op hun grond zijn gelegen. Wat zijn hiervan de gevolgen?

Antwoord 15:

Met de Vaststellingsovereenkomst zijn alle rechten en plichten van Eco-Maat, inclusief rechten van opstal van de warmtekelders, overgedragen aan Eteck.

Vraag 16:

Het college heeft gemeld dat de WKO is verkocht aan het grotere Eteck. Feitelijk is een aparte B.V. opgericht. Specifiek Eteck warmte Passewaaij B.V. De toetsing heeft plaatsgevonden op betrouwbaarheid, ervaring, organisatie, visie van aanbieder en overnamecondities. Eko-Maat B.V. had geen vergunning levering energie van de ACM. Heeft Eteck warmte Passewaaij B.V. wel een vergunning van de ACM? Zo ja sinds wanneer en zo nee waarom niet? Heeft de toetsing plaatsgevonden t.a.v. Eteck B.v. of Eteck warmte Passewaaij b.v.

Antwoord 16:

De gemeente Tiel heeft geen leveringsovereenkomst met Eteck. Inwoners/aansluitadressen wel. Eteck heeft overigens een vergunning van ACM. De gemeente Tiel heeft hierin geen toezichthoudende bevoegdheid.

Vraag 17.:

De energieovereenkomst, de concerngarantie en de stichting Eco-Exist, lees het vervangingsfonds is ontbonden. Is de stichting ontbonden conform de statuten? Wat is er gebeurd met het spaarsaldo in de stichting? Op welke wijze heeft het college het ambtelijk en juridisch getoetste waarborg ten aanzien van de bewoners gewaarborgd? Specifiek hoe ziet de concerngarantie er uit? Wat zijn de gevolgen nu de WKO door het kleinere Eteck warmte Passewaaij b.v. worden geëxploiteerd?

Antwoord 17:

Met de Vaststellingsovereenkomst zijn alle rechten en plichten van Eco-Maat, inclusief rechten van opstal van de warmtekelders, overgedragen aan Eteck. Inwoners zijn bovendien beschermd door de werking van de Warmtewet en kunnen klachten aan de ACM voorleggen.

Vraag 18:

Wat gebeurt er als Eteck warmte Passewaaij B.V failliet gaat?

Antwoord vraag 18:

In geval van faillissement treedt de Warmtewet in werking en geeft de minister van EZ aanwijzingen om het beheer over te nemen. De gemeente heeft hierin geen enkele rol of verantwoordelijkheid.

Vraag 19:

Indien er een concerngarantie bestaat wat houdt deze dan in?

Antwoord vraag 19:

Eteck is verantwoordelijk voor de energielevering; deze wordt geborgd door de Warmtewet.

Vraag 20:

Op welke wijze is de exploitatie looptijd 30 jaar gewaarborgd met betrekking tot het voortzetten van de risico's faillissement, stilleggen, niet (meer) doelmatig of wanneer het college constateert dat er niet wordt voldaan aan de energieprestatienorm.

Antwoord vraag 20:

Deze wordt geborgd door de Warmtewet.

Vraag 21:

Wat houden de zekerheden van de warmtewet in? Lopen bewoners financiële risico's indien er sprake is van faillissement, staken onderneming en of het ontbreken van zekerheden zoals die aanwezig waren voor verkoop van de WKO dan wel het aflopen van een eventuele concerngarantie?

Antwoord vraag 21

De Warmtewet is juist in het leven geroepen om zekerheden aan inwoners te bieden. Zowel qua leveringsgarantie als maximale tarieven.

Vraag 22:

Indien de systemen niet voldoen, leveren voldoende energie en of koude, beschermen volksgezondheid (permanente uitstoot rookgassen) niet leveren koude of warmte, dan wel vernietiging van de verleende vergunningen, hoe ziet het college dan haar rol? Indien niet is voldaan aan de kaders zoals overeengekomen bij verkoop en zoals beoogd op welke wijze gaat het college de bewoners helpen en tegemoet komen.

Antwoord vraag 22:

In onze beantwoording van de vragen van 20 maart hebben wij reeds verwezen naar een juridisch advies. Het advies is dat de gemeente geen juridische aansprakelijkheid treft, maar wel een maatschappelijke verantwoordelijkheid kan nemen door in gesprek te gaan met Eteck.

In algemene zin willen wij stellen dat de gemeente geen verantwoordings- of handhavingsrol in de warmtelevering heeft. Dit is primair een privaatrechtelijke aangelegenheid tussen leverancier (Eteck) en inwoners. Zij hebben daarvoor ieder eigen leveringsovereenkomsten. Geen der betrokkenen is gehouden om de gemeente bij wanprestatie te informeren (behoudens de bepalingen in de overeenkomst van juni 2015, zie hiervoor ook het juridisch advies).

Vraag 23:

Is het college op de hoogte dat er juridische trajecten zijn gestart tussen kopers en verkopers van woningen die aangesloten zijn op de WKO?

Antwoord vraag 23:

Nee, niet tussen kopers en verkopers. Wel hebben wij kennis genomen van andere procedures (zoals we die in de inleiding van deze beantwoording hebben aangegeven).

Vraag 24:

Waarom wordt er nog steeds een kettingbeding gevestigd bij verkoop door de Notaris ten behoeve van de WKO. ten behoeve van Eko Exist bv. Deze is sinds verkoop in 2015 geen eigenaar meer. Bij de verkoop is overeengekomen dat er een contract aangeboden moet worden voor onbepaalde tijd. Is de concerngarantie ontbonden en is de stichting Eko-Exist (het vervangingsfonds ontbonden) De nieuwe overeenkomst kent een opzegtermijn voor onbepaalde tijd en zijn de zekerheden die nog steeds door de Notaris in de akte van levering gevestigd worden ontbonden.

Antwoord vraag 24:

Met de Vaststellingsovereenkomst uit 2015 zijn alle voorgaande privaatrechtelijke verplichtingen, met uitzondering van de bepalingen die in de Vaststellingsovereenkomst zelf zijn opgenomen, komen te vervallen. De genoemde kettingbedingen zijn gebaseerd op overeenkomsten/contracten tussen kopers en verkopers; de gemeente Tiel is hierin geen partij.

Het kettingbeding komt ons overigens niet onlogisch voor omdat grondeigenaren kennis moeten hebben en toestemming moeten geven om de energieleverancier in staat te stellen de energie (warmte dan wel koude) via leidingen in het grondgebied van de grondeigenaren te kunnen leveren.

Vraag 25:

Bewoners 283 gezinnen hebben al vanaf 2010 te maken met grote problemen met de ruimteverwarming, koeling en daarnaast hoge kosten. Onze fracties twijfelen ook of de beoogde milieudoestellingen wel worden gehaald. De discussie om te verduurzamen en huizen ontkoppelen van het gas is actueel. De negatieve beleving en de overlast en het ongemak wat bewoners ondervinden dragen niet bij aan het vertrouwen om te verduurzamen. De gemeente Tiel heeft een grote verantwoordelijkheid naar haar bewoners in het kader van rechtszekerheid, volksgezondheid en is de gemeente Tiel de initiator van het project.

Daarnaast moeten de burgers kunnen vertrouwen op een goed functionerend en integer ambtelijk apparaat. Onze fracties zijn van mening dat er nu snel een definitieve oplossing moet komen en dat de gemeente Tiel hier een leidende rol in moet nemen. Los van alle formele omstandigheden zijn wij van mening dat bewoners en eigenaren van deze woningen hier geen financieel nadeel van mogen ondervinden. Wij zijn dan ook benieuwd welke toezeggingen het college wilt doen naar de bewoners om tot een definitieve oplossing te komen.

Antwoord vraag 25:

In de vraagstelling is een aantal stellingen benoemd waar wij genuanceerder tegenaan kijken.

Zoals gesteld, zijn wij een proces gestart om tot een constructieve oplossing tussen inwoners en Eteck te komen. Een eerste overleg heeft op 14 juni plaatsgevonden.

Ook in de periode 2013-2015 hebben wij veel tijd en kosten geïnvesteerd om tot oplossingen te komen. Wij hebben uw raad daarover ook geïnformeerd en in de periode na 1 juni 2015 tot november 2017 hebben wij ook geen signalen ontvangen dat de afspraken door Eteck niet zouden zijn nagekomen.

Wij zijn daarnaast van mening dat inwoners geen financieel nadeel ondervinden door de bescherming van de Warmtewet en de compensatieregeling bij onvoldoende warmtelevering, zoals in dit voorjaar is gebeurd en door Eteck is gecommuniceerd.

Tot slot

Wij hopen dat wij met deze brief hebben voldaan aan uw verzoek om nadere informatie als bedoeld in artikel 41 Reglement van Orde van de gemeente Tiel.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester

Drs. I.P. van der Valk

ir. J. Beenakker

